

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

12 decembrie 2013*

„Directiva 2000/78/CE — Egalitate de tratament — Convenție colectivă prin care se rezervă un avantaj în materie de remunerare și de condiții de muncă salariaților care încheie o căsătorie — Excludere a partenerilor care încheie un pact civil de solidaritate — Discriminări bazate pe orientarea sexuală”

În cauza C-267/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Franța), prin decizia din 23 mai 2012, primită de Curte la 30 mai 2012, în procedura

Frédéric Hay

împotriva

Crédit agricole mutuel de Charente-Maritime et des Deux-Sèvres,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, și domnii E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby (raportor) și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Hay, de A. Lamamra, avocat;
- pentru Crédit agricole mutuel de Charente-Maritime et des Deux-Sèvres, de J.-J. Gattineau, avocat;
- pentru guvernul francez, de G. de Bergues, de D. Colas și de J. Rossi, în calitate de agenți;
- pentru guvernul belgian, de M. Jacobs, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de J. Enegren și de D. Martin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 alineatul (2) din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO L 303, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 7).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Hay, pe de o parte, și Crédit agricole mutuel de Charente-Maritime et des Deux-Sèvres (denumit în continuare „Crédit agricole”), angajatorul său, pe de altă parte, cu privire la refuzul acestuia din urmă de a-i acorda, în urma încheierii unui pact civil de solidaritate (denumit în continuare „PACS”), zilele de concediu special și prima salarială prevăzute pentru salariații care încheie o căsătorie.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (22) al Directivei 2000/78 enunță:

„Prezenta directivă nu aduce atingere legislațiilor naționale privind starea civilă și nici prestațiilor care decurg din aceasta.”

- 4 Articolul 1 din Directiva 2000/78 prevede:

„Prezenta directivă are ca obiectiv stabilirea unui cadru general de combatere a discriminării pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament.”

- 5 Potrivit articolului 2 din directiva menționată:

„(1) În sensul prezentei directive, prin principiul egalității de tratament se înțelege absența oricărei discriminări directe sau indirecte, bazate pe unul din motivele menționate la articolul 1.

(2) În sensul alineatului (1):

- (a) o discriminare directă se produce atunci când o persoană este tratată într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratată într-o situație asemănătoare o altă persoană, pe baza unuia dintre motivele menționate la articolul 1;
- (b) o discriminare indirectă se produce atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră poate avea drept consecință un dezavantaj special pentru persoane de o anumită religie sau cu anumite convingeri, cu un anumit handicap, de o anumită vârstă sau de o anumită orientare sexuală, în raport cu altă persoană, cu excepția cazului în care:
 - (i) această dispoziție, acest criteriu sau această practică este obiectiv justificată de un obiectiv legitim, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt adecvate și necesare [...]

[...]

(5) Prezenta directivă nu aduce atingere măsurilor prevăzute de legislația națională care, într-o societate democratică, sunt necesare pentru securitatea publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor penale, protecția sănătății publice și protecția drepturilor și libertăților semenilor.”

6 Articolul 3 alineatul (1) din aceeași directivă are următorul cuprins:

„În limitele competențelor conferite Comunității, prezenta directivă se aplică tuturor persoanelor, atât în sectorul public, cât și în cel privat, inclusiv organismelor publice, în ceea ce privește:

[...]

(c) condițiile de încadrare și de muncă, inclusiv condițiile de concediere și de remunerare;

[...]”

Dreptul francez

Codul civil

7 Articolul 144 din Codul civil, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 99-944 din 15 noiembrie 1999 (denumit în continuare „Codul civil”), prevede:

„Bărbatul și femeia nu pot încheia o căsătorie înainte de împlinirea vârstei de optsprezece ani.”

8 Articolul 515-1 din codul menționat prevede:

„Un pact civil de solidaritate este un contract încheiat de două persoane fizice majore, de sex diferit sau de același sex, pentru a-și organiza viața în comun.”

9 Articolul 515-4 din Codul civil prevede:

„Partenerii legați printr-un pact civil de solidaritate se angajează să trăiască o viață în comun, precum și să își acorde sprijin material și asistență reciprocă. Dacă partenerii nu hotărăsc altfel, ajutorul material este proporțional cu posibilitățile lor.

Partenerii sunt ținuti în solidar față de terți pentru datoriile contractate de unul dintre ei pentru nevoile vieții curente. [...]”

Codul muncii

10 Articolul L. 122-45 din Codul muncii, în versiunea în vigoare la data faptelor din cauza principală (denumit în continuare „Codul muncii”), interzice discriminările directe sau indirecte bazate, printre altele, pe orientarea sexuală, în ceea ce privește remunerarea și condițiile de muncă.

11 Articolul L. 226-1 din Codul muncii prevede:

„Orice salariat beneficiază cu ocazia anumitor evenimente familiale, cu condiția prezentării unei dovezi, de un concediu special de:

Patru zile pentru căsătoria salariatului;

[...]”

Convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole

- 12 Articolul 20 din convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole, intitulat „Concedii speciale”, prevede:

„Sunt acordate concedii remunerate cu salariul integral în următoarele împrejurări:

[...]

3° Agenți titulari

Căsătoria:

- agentului: 10 zile lucrătoare;
- copilului agentului: 3 zile lucrătoare;
- fratelui sau surorii agentului: o zi lucrătoare.

[...]”

- 13 Articolul 34 din convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole, intitulat „Prime și indemnizații diverse”, prevede:

„Prima de căsătorie

Orice salariat titular va primi la momentul căsătoriei o primă, pe luni de prezență, egală cu 1/36 din salariul lunar din luna anterioară căsătoriei.

[...]”

- 14 Prin acordul din 10 iulie 2008 privind modificarea articolelor 20, 22 și 34 din convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole, beneficiul acestor avantaje a fost extins la situația încheierii unui PACS. De asemenea, Association française des banques și federațiile sindicale au semnat la 27 septembrie 2010 un act adițional la convenția colectivă la nivel național a băncilor din 10 ianuarie 2000 pentru a extinde concediile pentru evenimente familiale la salariații legați printr-un PACS. Dispozițiile acestui act adițional au fost extinse în tot sectorul bancar prin Ordinul ministrului muncii, ocupării forței de muncă și sănătății din 23 decembrie 2010.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 15 Domnul Hay este angajat la Crédit agricole din 1998.
- 16 La 11 iulie 2007, domnul Hay a încheiat un PACS cu o persoană de același sex. Cu această ocazie, domnul Hay a solicitat, în conformitate cu Convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole, atribuirea zilelor de concediu special și a primei de căsătorie acordate lucrătorului salariat care se căsătorește. Crédit agricole i-a refuzat însă beneficiul acestor avantaje pentru motivul că, potrivit convenției menționate, ele sunt acordate numai în cazul căsătoriei.
- 17 La 17 martie 2008, domnul Hay a sesizat consiliul de prud'hommes de Saintes cu o cerere având ca obiect plata primei de căsătorie, în cuantum de 2 637,85 euro, precum și plata unei indemnizații pentru zilele de concediu special, în cuantum de 879,29 euro, care îi fuseseră refuzate. Prin hotărârea din 13 octombrie 2008, consiliul de prud'hommes de Saintes a respins această cerere apreciind că

prima acordată pentru căsătorie nu este legată de încadrarea în muncă, ci de starea civilă și că Codul civil face distincție între căsătorie și PACS. A arătat totuși că convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole a fost modificată la 10 iulie 2008 pentru a extinde la persoanele legate printr-un PACS beneficiul acestei convenții în ceea ce privește prima și concediul pentru căsătorie, însă a apreciat că această extindere nu avea efect retroactiv.

- 18 Prin hotărârea din 30 martie 2010, cour d'appel de Poitiers a confirmat hotărârea menționată pentru motivul că PACS-ul se diferențiază de căsătorie prin formalitățile de celebrare, prin posibilitatea de a fi încheiat între persoane fizice majore de sex diferit sau de același sex, prin modul de încetare, precum și prin obligațiile reciproce în materie de drept patrimonial, de drept succesoral și de drept al filiației. Instanța menționată a considerat totodată că diferența de tratament dintre soții căsătoriți și partenerii dintr-un PACS în materie de avantaje remunerate pentru evenimente familiale nu rezultă nici din situația lor familială, nici din orientarea lor sexuală, ci dintr-o diferență de statut care decurge din starea lor civilă și care nu îi plasează într-o situație identică.
- 19 La 28 mai 2010, domnul Hay a formulat recurs împotriva acestei hotărâri în fața Cour de cassation. Potrivit domnului Hay, refuzul Crédit agricole de a-i acorda beneficiul zilelor de concediu special și al primei de căsătorie prevăzute de convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole constituie o discriminare legată de orientarea sa sexuală, contrară articolului L. 122-45 din Codul muncii, articolelor 1-3 din Directiva 2000/78, precum și articolului 14 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.
- 20 Domnul Hay subliniază că, potrivit articolului 144 din Codul civil, numai persoanele de sex diferit se pot căsători, în timp ce persoanele de același sex pot să încheie doar un PACS, conform articolului 515-1 din Codul civil. Din această dispoziție, coroborată cu convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole, ar rezulta că persoanele de același sex legate printr-un PACS nu pot beneficia de zilele de concediu și de prima de căsătorie acordate personalului căsătorit din această întreprindere.
- 21 În aceste condiții, Cour de cassation a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 2 alineatul (2) litera (b) din Directiva [2000/78] trebuie interpretat în sensul că alegerea legiuitorului național de a rezerva încheierea unei căsătorii persoanelor de sex diferit poate constitui un obiectiv legitim, adecvat și necesar care justifică discriminarea indirectă care rezultă din faptul că o convenție colectivă, rezervând un avantaj în materie de remunerare și de condiții de muncă salariaților care încheie o căsătorie, exclude în mod necesar de la beneficiul acestui avantaj partenerii de același sex care au încheiat un [PACS]?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 22 Întrebarea preliminară se întemeiază pe premisa că convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole implică o discriminare indirectă bazată pe orientarea sexuală, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2000/78, și privește aspectul dacă o astfel de discriminare poate fi justificată.
- 23 În această privință, este necesar a aminti că, potrivit unei jurisprudențe constante, chiar dacă pe plan formal instanța de trimitere și-a limitat întrebarea la interpretarea unei anumite dispoziții din dreptul Uniunii, o astfel de circumstanță nu împiedică Curtea să îi furnizeze toate elementele de interpretare a acestui drept care pot fi utile pentru judecarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă respectiva instanță s-a referit sau nu s-a referit la acele elemente în enunțul întrebării sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2010, Wolf, C-229/08, Rep., p. I-1, punctul 32 și jurisprudența citată).

- 24 Având în vedere situația din litigiul principal, astfel cum a fost expusă în decizia de trimitere, trebuie analizat aspectul dacă o convenție colectivă la nivel național, precum cea a Crédit agricole, implică o discriminare directă sau indirectă în sensul articolului 2 alineatul (2) din Directiva 2000/78.
- 25 Prin urmare, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din directiva menționată trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții dintr-o convenție colectivă precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia un lucrător salariat care încheie un PACS cu o persoană de același sex este exclus de la dreptul de a obține avantaje precum zile de concediu special și o primă salarială, acordate lucrătorilor salariați cu ocazia căsătoriei, atunci c nd reglementarea națională a statului membru în cauză nu permite persoanelor de același sex să se căsătorească.
- 26 Cu titlu introductiv, este necesar a aminti că, astfel cum se arată în considerentul (22) al Directivei 2000/78, legislația privind starea civilă a persoanelor face parte din competența statelor membre. Totuși, potrivit articolului 1 din aceasta, Directiva 2000/78 are ca obiectiv combaterea, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, a anumitor tipuri de discriminări, printre care figurează cele bazate pe orientarea sexuală, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament (a se vedea Hotărârea din 10 mai 2011, R mer, C-147/08, Rep., p. I-3591, punctul 38).
- 27  n ceea ce privește aplicarea Directivei 2000/78 la dispozițiile unei convenții colective precum cea în discuție în litigiul principal, reiese din jurisprudența Curții că, în cazul în care adoptă măsuri care intră în domeniul de aplicare al directivei menționate, partenerii sociali trebuie să acționeze cu respectarea acestei directive (a se vedea Hotărârea din 13 septembrie 2011, Prigge și alții, C-447/09, Rep., p. I-8003, punctul 48, precum și Hotărârea din 7 iunie 2012, Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt, C-132/11, punctul 22).
- 28 Prin faptul că prevăd acordarea unui concediu remunerat și a unei prime de căsătorie cu ocazia căsătoriei unui salariat al întreprinderii, articolele 20 și 34 din convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole stabilesc norme referitoare la condițiile de încadrare și de muncă și, în special, la condițiile de remunerare, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2000/78. Astfel, noțiunea de remunerare în sensul acestei dispoziții trebuie interpretată în sens larg și cuprinde, în special, toate avantajele, în numerar sau în natură, prezente sau viitoare, cu condiția să fie acordate, chiar dacă indirect, de angajator lucrătorului pentru munca prestată de acesta, în temeiul unui contract de muncă, al unor dispoziții legislative sau de bunăvoie (a se vedea Hotărârea din 6 decembrie 2012, Dittrich și alții, C-124/11, C-125/11 și C-143/11, punctul 35).
- 29 Prin urmare, este necesar să se considere că Directiva 2000/78 se aplică unei situații precum cea care a generat litigiul principal.
- 30 Potrivit articolului 2 din directiva menționată, prin „principiul egalității de tratament” se înțelege absența oricărei discriminări directe sau indirecte bazate pe unul dintre motivele menționate la articolul 1 din aceeași directivă.
- 31  n ceea ce privește existența unei discriminări directe, articolul 2 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2000/78 prevede că această formă de discriminare se produce atunci c nd o persoană este tratată într-un mod mai puțin favorabil decât este tratată o altă persoană aflată într-o situație asemănătoare, pe baza unuia dintre motivele menționate la articolul 1 din directiva respectivă, printre care figurează orientarea sexuală.
- 32 Rezultă de aici că existența unei discriminări directe presupune ca situațiile puse în balanță să fie comparabile (a se vedea în special Hotărârea R mer, citată anterior, punctul 41).

- 33 Trebuie precizat în această privință că, pe de o parte, nu este necesar ca situațiile să fie identice, ci numai ca acestea să fie comparabile, și, pe de altă parte, examinarea acestui caracter comparabil trebuie să fie efectuată nu în mod global și abstract, ci în mod specific și concret având în vedere prestația în cauză (a se vedea Hotărârea din 1 aprilie 2008, Maruko, C-267/06, Rep., p. I-1757, punctele 67-69, și Hotărârea Römer, citată anterior, punctul 42).
- 34 Astfel, Curtea a statuat, în ceea ce privește uniunea consensuală înregistrată prevăzută de Legea germană privind uniunea consensuală înregistrată (Gesetz über die Eingetragene Lebenspartnerschaft), că compararea situațiilor trebuie să se bazeze pe o analiză concentrată asupra drepturilor și a obligațiilor soților căsătoriți și ale partenerilor de viață înregistrați, astfel cum rezultă din dispozițiile interne aplicabile, care sunt relevante ținând cont de obiectul și de condițiile de acordare a prestației în cauză în litigiul principal, iar nu să conștina în a verifica dacă dreptul național a operat o asimilare juridică generală și completă a uniunii consensuale înregistrate cu căsătoria (a se vedea Hotărârea Römer, citată anterior, punctul 43).
- 35 În ceea ce privește concediul remunerat și prima pe care dispozițiile în discuție în litigiul principal le acordă salariaților cu ocazia căsătoriei, trebuie analizat dacă situația persoanelor care încheie o căsătorie și cea a persoanelor care, în lipsa posibilității de a se căsători cu o persoană de același sex, încheie un PACS sunt comparabile.
- 36 Din decizia de trimitere și din dosarul transmis Curții reiese că persoanele de același sex pot să încheie un PACS pentru a-și organiza viața în comun, angajându-se, în cadrul acestei vieți în comun, să își acorde sprijin material și asistență reciprocă. PACS-ul, care trebuie să facă obiectul unei declarații comune și al unei înregistrări la grefa tribunalului de primă instanță în a cărui rază teritorială își stabilesc reședința comună persoanele în cauză, constituie, la fel ca și căsătoria, o formă de uniune civilă a dreptului francez, care plasează cuplul într-un cadru juridic precis prin care se instituie drepturi și obligații reciproce și față de terți. Chiar dacă PACS-ul este deschis și pentru persoanele de sex diferit și în pofida diferențelor globale care pot exista între regimul căsătoriei și cel al PACS-ului, acesta din urmă constituia singura posibilitate pe care o oferea dreptul francez la data faptelor din litigiul principal cuplurilor de același sex pentru a conferi un statut juridic uniunii lor care să fie sigur și opozabil terților.
- 37 Rezultă astfel că, în ceea ce privește avantajele în termeni de remunerație sau de condiții de muncă, sub forma unor zile de concediu special și a unei prime precum cele în discuție în litigiul principal, acordate la încheierea uniunii civile care este căsătoria, persoanele de același sex care, neputând să se căsătorească, încheie un PACS se găsesc într-o situație comparabilă cu cea a cuplurilor care se căsătoresc.
- 38 În această privință, trebuie arătat că, potrivit jurisprudenței citate la punctul 33 din prezenta hotărâre, faptul că Conseil constitutionnel a statuat, în decizia nr. 2011-155, doamna Laurence L., că cuplurile căsătorite și cuplurile legate printr-un PACS nu se găsesc într-o situație comparabilă din punctul de vedere al dreptului la pensia de urmaș nu poate exclude caracterul comparabil al situației lucrătorilor căsătoriți și al celei a lucrătorilor homosexuali legați printr-un PACS în raport cu acordarea zilelor de concediu și a primei de căsătorie.
- 39 De asemenea, diferențele dintre căsătorie și PACS, relevate de cour d'appel de Poitiers în cadrul litigiului principal, în ceea ce privește formalitățile de celebrare, posibilitatea ca PACS-ul să fie încheiat între persoane fizice majore de sex diferit sau de același sex, modul de încetare sau obligațiile reciproce în materie de drept patrimonial, de drept succesoral și de drept al filiației sunt lipsite de relevanță în aprecierea dreptului unui lucrător de a obține avantaje în privința remunerării sau a condițiilor de muncă, precum cele în discuție în litigiul principal.

- 40 În acest context, trebuie arătat că convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole acordă avantajele menționate cu ocazia încheierii căsătoriei și fără referire la drepturile și la obligațiile care decurg din căsătorie. Acest lucru este confirmat de împrejurarea că articolul 20 din convenția colectivă menționată acordă concedii speciale nu numai cu ocazia căsătoriei agentului titular însuși, ci și cu ocazia căsătoriei copiilor săi și a fratelui sau a surorii sale.
- 41  n ceea ce privește existența însăși a discriminării, reiese din jurisprudența Curții că o reglementare a unui stat membru care oferă dreptul la avantaje în termeni de remunerare sau de condiții de muncă doar lucrătorilor căsătorii, deși căsătoria nu este posibilă în statul membru respectiv dec t între persoane de sex diferit, creează o discriminare directă bazată pe orientarea sexuală împotriva lucrătorilor salariați homosexuali titulari ai unui PACS care se găsesc într-o situație comparabilă (a se vedea în acest sens Hot r rile citate anterior, Maruko, punctul 73, și R mer, punctul 52).
- 42 Or, articolele 20 și 34 din convenția colectivă la nivel național a Crédit agricole acordă un concediu remunerat și o primă salariaților care încheie o căsătorie.  ntruc t căsătoria nu este permisă, potrivit indicațiilor instanței de trimitere, persoanelor de același sex, aceste persoane nu pot beneficia de avantajele respective.
- 43 Împrejurarea că, spre deosebire de uniunea consensuală înregistrată în discuție în cauzele în care s-au pronunțat Hot r rile citate anterior Maruko și R mer, PACS-ul nu este rezervat cuplurilor homosexuale este lipsită de relevanță și, în special, nu schimbă natura discriminării în privința acestor cupluri, care, spre deosebire de cuplurile heterosexuale, nu puteau, la data faptelor din litigiul principal, să încheie în mod legal o căsătorie.
- 44 Astfel, o diferență de tratament bazată pe statutul de persoană căsătorită al lucrătorilor și nu în mod expres pe orientarea lor sexuală r m ne o discriminare directă din moment ce, căsătoria fiind rezervată persoanelor de sex diferit, lucrătorii homosexuali sunt în imposibilitatea de a îndeplini condiția necesară pentru obținerea avantajului revendicat.
- 45 Pe de altă parte, în măsura în care discriminarea operată este directă, ea nu poate fi justificată printr-un „obiectiv legitim”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2000/78, această dispoziție privind doar discriminările indirecte, ci numai prin unul dintre motivele prevăzute la articolul 2 alineatul (5) din directiva menționată, și anume securitatea publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor penale, protecția sănătății publice și protecția drepturilor și libertăților semenilor.
- 46 Trebuie arătat în această privință că în cadrul litigiului principal nu a fost invocat niciunul dintre aceste motive.  n plus,  ntruc t articolul 2 alineatul (5) menționat instituie o derogare de la principiul interzicerii discriminărilor, acesta trebuie interpretat în mod restrictiv (a se vedea Hotărârea Prigge și alții, citată anterior, punctul 56).
- 47 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 2 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2000/78 trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții dintr-o convenție colectivă precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia un lucrător salariat care încheie un PACS cu o persoană de același sex este exclus de la dreptul de a obține avantaje precum zile de concediu special și o primă salarială, acordate lucrătorilor salariați cu ocazia căsătoriei, atunci c nd reglementarea națională a statului membru în cauză nu permite persoanelor de același sex să se căsătorească, în măsura în care, țin nd seama de obiectul și de condițiile de acordare ale acestor avantaje, el se găsește într-o situație comparabilă cu cea a unui lucrător care se căsătorește.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 2 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții dintr-o convenție colectivă precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia un lucrător salariat care încheie un pact civil de solidaritate cu o persoană de același sex este exclus de la dreptul de a obține avantaje precum zile de concediu special și o primă salarială, acordate lucrătorilor salariați cu ocazia căsătoriei, atunci când reglementarea națională a statului membru în cauză nu permite persoanelor de același sex să se căsătorească, în măsura în care, ținând seama de obiectul și de condițiile de acordare ale acestor avantaje, el se găsește într-o situație comparabilă cu cea a unui lucrător care se căsătorește.

Semnături